

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

HÄSTBACKENS FÖRSKOLA
NOVEMBER 2023

Typ av styrdokument	Plan för diskriminering och kränkande behandling
Beslutsinstans	
Fastställd	
Diarienummer	
Giltighetstid	Till och med november 2024
Dokumentet gäller för	Hästbackens förskola
Dokumentansvarig	Ulrica Folkesson
Tidpunkt för aktualitetsprövning	

Innehåll

1. Vision
2. Mål
3. Främjande arbete
4. Utvärdering av föregående plan
5. Kartläggning av nuläge
6. Riktade åtgärder – förebyggande arbete läsåret 2023-2024
7. Åtgärder vid kränkande behandling/ansvarsfördelning
  - 7.1 Agerande vid kränkning barn – barn
  - 7.2 Agerande vid kränkning vuxen – barn
  - 7.3 Agerande vid kränkning vuxen-vuxen
8. Dokumentation

Bilagor

- Bilaga 1 Definition av begrepp
- Bilaga 2 Diskrimineringsgrunderna
- Bilaga 3 Stödmaterial vid kartläggning

1. Vision

Visionen för Hästbackens förskola är **“Vi är Möjligheternas hus - en mötesplats där vi tillsammans formar framtidens demokratiska samhälle.”** Vår förskola ska präglas av värdeorden trygghet, förundran, demokrati och framtidstro. Dessa värden ska genomsyra utbildningens innehåll, pedagogernas förhållningssätt och de pedagogiska lärmiljöerna.

2. Mål

“Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att efterhand omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk, vardaglig handling i olika sammanhang”

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,*
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,*
- förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
- respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, och ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället*

(Lpfö18, sid 12)

3. Främjande arbete

Utdrag ur Lika rättigheter i förskolan - ett stöd i förskolans likabehandlingsarbete:

“Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde. Främjande arbete utgår från förskolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Arbetet är alltså en del av förskolans fortgående värdegrundsarbete och de främjande insatserna riktar sig till alla barn. Det är viktigt att de olika diskrimineringsgrunderna lyfts fram och behandlas.

Det främjande arbetet ska bedrivas kontinuerligt, systematiskt och målinriktat, samt integreras i verksamheten och återspeglas i bland annat förhållningssätt, fysisk miljö och pedagogiskt material.”

Det främjande arbetet på Hästbackens förskola innebär:

Det främjande och förebyggande arbetet pågår under hela dagen, alla dagar. Alla pedagoger ska ha positiva förväntningar på barnet/barnen och på ett medvetet sätt organisera barngruppen genom att dela i mindre grupper. Förväntad effekt är att barnen vet hur dagen kommer att se ut och känna trygghet i det vilket innebär att det är lättare att förmedla trygghet till barnen och att bedriva värdegrundsarbete.

- Alla barn, vårdnadshavare och pedagoger ska mötas varje dag på ett respektfullt sätt.
- Kontinuerligt bedriva värdegrundsarbete, bland annat genom att arbeta med barnkonventionen, likabehandling, normmedvetenhet och tillitsfulla relationer.
- Alla barn skall vara delaktiga och ha inflytande i det främjande arbetet.
- Pedagogerna är närvarande bland barnen, observerar deras samspel och stödjer deras sociala utveckling. De ska ha god uppsikt över de platser där barnen vistas och sprida ut sig på olika platser både inom- och utomhus.

“Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna.” Lpfö -18 (2018).

4. Utvärdering av föregående plan

Utvärdering av föregående plan ingår i förskolan systematiska kvalitetsarbete och dokumenteras under delområdet normer och värden. Ansvarig för utvärdering är rektor och arbetslag på förskolan. Plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas årligen och publiceras på kommunens hemsida. Planen tas upp vid introduktion av nya familjer, under utvecklingssamtal med vårdnadshavare samt vid behov.

5. Kartläggning av nuläge

Barnens trygghet och trivsel kartläggs under höstterminen. Exempel på kartläggningsarbete:

- planerade samtal med barnen
- trygghetsvandring

- barnobservationer, individuellt och i grupp

Ansvarig för kartläggning är arbetslag på förskolan.

Förskolans kartläggning av nuläge:

Kartläggning av nuläge omfattar bl.a. trygghetsvandringar, observationer i barngrupp, sociogram, intervjuer med barnen, samtal i arbetslagen samt enkät till vårdnadshavarna.

- Hos de yngre barnen visar kartläggningen att situationer där personer kommer och går gör barnen otrygga. Gården är en trygg plats. Tamburen är en plats som lätt blir rörig och situationer där barn blir ledsna uppstår lätt där. Bildstöd och TAKK skapar tydlighet och trygghet.
- Kartläggningen av de äldre barnen visar att toaletter och "stängda dörrar" kan vara otrygga platser. Barnintervjuerna visar att barnen har strategier för att säga nej och stopp samt för när de vill vara ifred och ha lugn och ro. Man ser också att barn med samma modersmål söker sig till varandra i leken. Bildstöd och TAKK skapar tydlighet och trygghet.
- Varje hemvist har tagit hänsyn till resultatet i kartläggningen och planerar sitt värdegrundsarbete i delområdet normer och värden utifrån denna.
- Vårdnadshavare har fått möjlighet att delta i kartläggningen genom ett digitalt frågeformulär kring bemötande. De inkomna svaren visar på att det är en övervägande majoritet bland föräldrarna som upplever att pedagoger har ett gott bemötande både mot barn såväl som mot föräldrar.

Kartläggningen summeras i följande riktade åtgärder:

6. Riktade åtgärder – förebyggande arbete läsåret 2023-2024

Detta arbete syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Arbetet omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

Mål och åtgärder utifrån kartläggningen (kopieras till SKA-mall):

Det främjande och förebyggande arbetet pågår under hela dagen, alla dagar. Alla pedagoger ska ha positiva förväntningar på barnet/barnen och på ett medvetet sätt organisera barngruppen genom att dela i mindre grupper. Förväntad effekt är att barnen vet hur dagen kommer att se ut och känna trygghet i det vilket innebär att det är lättare att förmedla trygghet till barnen och att bedriva värdegrundsarbete.

Alla hemvister organiserar barngruppen genom att dela den i mindre grupper.

Bildstöd och TAKK används i alla barngrupper i ett främjande och förebyggande syfte för att skapa tydlighet och trygghet för alla barn.

Högtider från det kulturella årshjulet uppmärksammas. Språksamtal utifrån språkdomäner hålls med föräldrar med annat modersmål.

Pedagogerna planerar utbildningen utifrån barnkonventionen och ett medvetet arbete för att stärka barns empatiska och sociala kompetens.

7. Åtgärder vid kränkande behandling/ansvarsfördelning

Personal på förskolan har gemensamt ansvar att uppmärksamma och meddela kränkningar till rektor. I de fall då kränkningar rapporteras ska insatserna bestå av information till och samtal med berörda personer/vårdnadshavare, både den utsatte och den eller de som utsatt någon för kränkande behandling. All personal ska vara väl införstådda med förskolans åtgärder. Även barn och vårdnadshavare ska ha kännedom om dessa.

7.1 Agerande vid kränkning barn – barn

De yngsta barnen kan inte göra sig skyldiga till kränkande eller diskriminerande handlingar. Förskolans pedagoger har ett fostrans- och tillsynsansvar.

Pedagoger ansvarar för att samtala med berörda barn i syfte att förhindra kränkningar genom att uppmärksamma barnen på händelsen, att tydligt visa att kränkande beteende inte är acceptabelt och genom att använda sig av öppna frågor, exempel:

- Vad var det som hände?
- Hur tänkte/kände du?
- Hur tror du att den andra kände sig?
- Kunde du gjort på något annat sätt?

Pedagoger ansvarar för att rektor och vårdnadshavare informeras.

7.2 Agerande vid kränkning vuxen – barn

När en vuxen, pedagog eller vårdnadshavare, kränker ett barn måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.

Personen ansvarar för att:

- Informera rektor.
- Kontakta och informera vårdnadshavare till barnet som utsatts.

Rektor ansvarar för att:

- genomföra enskilt samtal om händelsen med den som utsatt ett barn för kränkning/diskriminering.
- utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp händelsen.
- anmäla händelsen i systemet Draftit där den går vidare till barn och utbildningsförvaltningen i Falköpings kommun.

7.3 Agerande vid kränkning vuxen-vuxen

Personen som har misstanke om att kränkande behandling förekommer ansvarar för att anmäla till rektor och/eller facklig företrädare eller annan person som anmälaren har förtroende för.

Rektor ansvarar för att:

- göra en bedömning av händelsen snarast.
- samtala med berörda parter och skyndsamt påbörja utredning. Vid behov upprättas en åtgärdsplan.
- Kontakta facklig organisation.
- Företagshälsovård och HR kontaktas vid behov.
- Polis och arbetsmiljöverket kontaktas vid behov.

8. Dokumentation

Följande arbetsgång är avsedd att användas som underlag för dokumentation och uppföljning av händelser.

1. Vad har hänt?
2. Vem har anmält?
3. Vilka åtgärder har vidtagits med omedelbar verkan?
4. Vad kommer att ske ytterligare? När?
5. Berörda som har informerats i ärendet: Personer? Tidpunkt? På vilket sätt?
6. Tid för uppföljning.
7. Deltagare vid uppföljningen.
8. Dokumentation/arkivering.
9. Dokumenterat av. Datum.

Inkommen anmälan registreras i systemet Draftit och vidarebefordras därmed till registrator i Falköpings kommun samt till verksamhetschef.

Bilaga 1

Definition av begrepp

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till lika behandling. Alla som vistas i förskolan ska ha samma rättigheter utan att utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskriminering

Utdrag ur Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap.

4 § "I denna lag avses med diskriminering

direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,"

Trakasserier och sexuella trakasserier

trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. Lag (2014:958).”

Kränkande behandling

Utdrag ur Skollagen (2010:800) 6 kap.

3 § “I detta kapitel avses med...kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.”

Utdrag från Skolverkets hemsida:

“Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av någon i personalen eller av flera andra barn eller elever i verksamheten. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling förekommer ofta på internet, till exempel på sociala medier.”

<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>

Mobbning

“Mobbning är inte ett begrepp som används i skollagen. Det brukar kallas för mobbning om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen.”

<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>

Bilaga 2

Diskrimineringsgrunderna

Diskrimineringsgrunderna är:

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Utdrag ur Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap.

5 § "I denna lag avses med

kön: att någon är kvinna eller man,

könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,

etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,

sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och

ålder: uppnådd levnadslängd.

Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958)."

Bilaga 3

Stödmaterial vid kartläggning

Frågor:

Till barn:

1. Hur gör du när du vill leka med någon?
2. Hur gör du om du vill vara ifred?
3. Hur gör du om någon gör något mot dig som du inte tycker om?
4. Hur gör du om du ser att någon är ledsen eller behöver hjälp?

Till vårdnadshavare:

1. Hur upplever du de vuxnas bemötande mot ditt barn?
2. Hur upplever du de vuxnas bemötande mot dig?

Till arbetslaget:

1. Hur syns det i förskolan att vi välkomnar mångfald och interkulturalitet?
2. Hur syns det att förskolan arbetar aktivt mot kränkningar och diskriminering?
3. Hur upplever du att vuxna bemöter varandra på förskolan?

Observationsunderlag:

Genomför trygghetsvandring.

Lyssna in barnens tankar och funderingar. Finns det någon plats på förskolan som de upplever otrygg? Uttrycker barnen oro för något? Vad visar barnen intresse för, vad leker de med och i vilka miljöer ger barnen uttryck för trygghet och lekro?

Genomför sociogram.

Med vem eller vilka samspelar barnen? Var observanta som pedagoger och identifiera vilka som är med i gruppen och om någon riskerar att hamna utanför. Finns det hierarkisk struktur i leken/ samvaron kring vem som får ta vilken roll i leken? Används strategier för att utesluta något barn från något sammanhang? Förekommer "lekmönster" kopplat till diskrimineringsgrunderna som behöver brytas?